

ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ У ЗП(ПТ)О

Кривобок Анна Сергіївна,
викладачка кафедри ТНОП та Д
Білоцерківського інституту неперервної
професійної освіти,
м. Біла Церква, loneliness891@gmail.com

Використання інноваційних освітніх технологій гарантує якісну підготовку висококваліфікованих фахівців у професійній освіті.

В Національній доктрині розвитку освіти України в XXI столітті зазначається, що освіта «є засобом відтворення й нарощування інтелектуального, духовного потенціалу народу, ... дієвим чинником модернізації суспільства, зміцнення авторитету держави на міжнародній арені». Належне виконання цих завдань можливе за умови модернізації самої освіти, ключовими позиціями якої мають стати такі принципи, як відродження національно-культурних традицій українського народу, демократизація та гуманізація всього навчально-виховного процесу.

На сьогодні, сучасна освіта застосовує відповідні технології, які сприяють:

- індивідуалізації навчання;
- діяльній активізації учнів;
- діалоговій взаємодії між викладачем і учнем (педагогіка співробітництва).

Ефективне впровадження інноваційних технологій вимагає відповідного матеріально-технічного забезпечення, новітніх досягнень науки і техніки та використання сучасних технологій. Високоспеціалізована та ґрунтовна загальноосвітня підготовка працівників у поєднанні з набуттям навичок швидкого та адекватного реагування на будь-які зміни в технологічних процесах, передбачення та визначення шляхів вирішення технологічних проблем є одним із завдань багаторівневої професійної освіти [1].

Сучасний етап розвитку закладів професійно-технічної освіти пов'язаний з необхідністю вирішення проблеми підвищення інтелектуального рівня, розвитку пізнавального та творчого потенціалу учнів. Пошук засобів розвитку когнітивних і творчих компетенцій та підвищення ефективності навчання є спільною проблемою для багатьох країн.

Сучасний розвиток техніки та виробництва неможливий без висококваліфікованих робітничих кадрів, яких готує професійно-технічна освіта. Нині в центрі уваги педагогічної громадськості: заклади професійної освіти покликані забезпечувати ринок праці кваліфікованими робітниками, здатними успішно працювати із найсучаснішими виробничими технологіями.

Отже, підготовка якісних робітничих кадрів, які відповідають сучасним вимогам і можуть вирішувати складні виробничі завдання, є головним завданням професійної освіти. Якісна підготовка кваліфікованих робітників потребує творчого підходу викладачів та майстрів виробничого навчання закладів професійної (професійно-технічної) освіти (ЗП(ПТ)О) до вибору змісту, форм, методів та засобів навчання, максимального використання досягнень сучасної педагогічної науки, нових педагогічних і виробничих технологій, які мають бути орієнтованими не лише на передачу готових знань, а й відображати ідеї розуміння та визнання чужої точки зору, повагу до особистості, організації співпраці та самовираження в діяльності, в творчості, тобто на формування комплексу особистісних якостей учнів [2].

Однією з особливостей освітнього процесу в професійній освіті в сучасних умовах є те, що заклад освіти має право самостійно обирати форми і методи організації освітнього процесу, а педагогічні працівники самостійно визначають засоби і методи навчання та виховання учнів з урахуванням положень загальної педагогіки та методики викладання. Які основні завдання професійної освіти в сучасних умовах? Це створення умов для здобуття кожною людиною професії та зайняття суспільно корисною і продуктивною працею

відповідно до її інтересів і здібностей; задоволення сучасних і перспективних потреб у компетентних і конкурентоспроможних робітниках з широким політичним світоглядом, професійною мобільністю та загальною культурою; забезпечення перепідготовки робітничих кадрів; забезпечення науково-технічного розвитку і підвищення кваліфікації робітників у відповідності до науково-технічного розвитку та підвищення кваліфікації працівників відповідно до сучасних вимог потреб виробництва [3].

Нині розроблено велику кількість технологій навчання, що спонукає до теоретичного узагальнення, аналізу, класифікації та вибору оптимальних. Процес використання традиційних і впровадження нових (інноваційних) технологій навчання протікає стихійно. У процедурі їхнього відбору і реалізації у навчальному процесі мають місце суперечності між: новими цілями освіти і старими способами представлення і засвоєння знань; зростаючими об'ємами інформації, яку необхідно передати учням і обмеженою кількістю навчального часу; гострою необхідністю педагогічних інновацій в навчальному процесі і недостатньою розробленістю методології використання нових педагогічних технологій в освіті. Наявність цих суперечностей обумовлює необхідність вивчення ефективності використання інноваційних педагогічних технологій.

Учні повинні мати навички думати, розуміти сутність речей, осмислювати ідеї і концепції, трактувати і застосовувати їх в конкретних умовах. Саме через це виникла необхідність застосування інноваційних технологій навчання. До провідних технологій навчання відносяться:

1. Технологія ситуаційного навчання (кейс-метод).

Case method, метод кейсів, метод конкретних ситуацій, метод ситуаційного аналізу) — техніка навчання, що використовує опис реальних економічних, соціальних і бізнес-ситуацій. Ті, що навчаються, повинні досліджувати ситуацію, розібратися в суті проблем, запропонувати можливі рішення і вибрати найкраще з них.

2. Ігрові технології.

Гра поряд із працею й навчанням - один з основних видів діяльності людини, дивний феномен нашого існування. За визначенням, гра - це вид діяльності в умовах ситуацій, спрямованих на відтворення і засвоєння суспільного досвіду, в якому складається й удосконалюється самоврядування поведінкою.

3. Проектна технологія.

Мета технології - стимулювати інтерес учнів до певних проблем, що передбачає володіння певною сумою знань і через проектну діяльність, яка передбачає вирішення цих проблем, вміння практично застосовувати отримані знання.

4. Технологія проблемного навчання.

Сутність його полягає у створенні викладачем системи проблемних ситуацій і управлінні процесом їх розв'язання учнями. Він передбачає врахування особливостей структури продуктивного мислення в пізнавальній діяльності учнів: створення проблемних ситуацій, їх аналіз і виявлення протиріч, формування проблемних запитань, пошук способів розв'язання проблеми шляхом висунування гіпотез, доведення їх.

5. Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ).

Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) – це сукупність методів, засобів і прийомів, що використовуються для добору, опрацювання, зберігання, подання, передавання різноманітних даних і матеріалів, необхідних для підвищення ефективності різних видів діяльності.

6. Технології моделювання професійної діяльності.

Технологія моделювання професійної діяльності є складовою класу діяльнісних технологій навчання. Моделювання професійної діяльності в навчально-виробничому процесі надає можливість учням правильно та повно уявити собі цілісну картину майбутньої професійної діяльності як у виробничому так і в соціальному аспекті. Сутність технологій моделювання професійної діяльності полягає у тому, що учні імітують професійну діяльність в процесі навчання, при цьому вони знайомляться з цілісною

професійною діяльністю, формуються комплексні уміння та навички, професійно-важливі якості особистості, цілісно-мотиваційні орієнтації.

Основні принципи моделювання професійної діяльності в навчальному процесі:

- систематичність, доступність, послідовність;
- повнота розробленої моделі, тобто система запропонованих завдань і задач повинна вмещувати повний зміст професійної діяльності в певній галузі;
- зв'язок професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки;
- відтворення предметного та соціального змісту професійної діяльності, динаміки виробництва;
- типізація завдань;
- урахування типових помилок;
- вибір доцільних форм, методів і прийомів для вирішення завдань [4].

7. Інтегративно-модульна технологія навчання.

Головний принцип модульної системи навчання - принцип модульності: навчальний матеріал модульних елементів потрібно формувати із відносно укрупнених фрагментів, кожен із яких повинна мати змістовну, логічну, смислову та методичну цілісність і моделювати (описувати) певну предметну область поля професійної діяльності, а також визначати алгоритми навчально-пізнавальної та навчально-виробничої діяльності.

8. Технологія розв'язування винахідницьких завдань тощо.

Усі педагогічні технології ставлять перед собою найвищою метою досягнення творчого рівня розвитку особистості. Але існує ряд технологій, для яких формування і розвиток творчих здібностей дитини є пріоритетною задачею. Серед таких педагогічних технологій чільне місце посідає теорія розв'язання винахідницьких задач, яка спонукає ефективний розвиток технічної творчості учнів і формування творчої особистості в цілому. Метод розв'язування винахідницьких задач спершу тривалий час використовувався в роботі технічних гуртків, станцій юних техніків тощо. Нові вимоги сучасної освіти диктують і нові задачі сучасної педагогіки. Для формування творчої особистості, здатної до нестандартних та оригінальних рішень, метод теорії розв'язування винахідницьких задач підходить якнайкраще. Технологія спрямована на розвиток системного мислення дитини. Головна її мета – навчити дитину вирішувати проблеми, які містять винахідницькі завдання різних типів та різного рівня складності, від найпростіших до досить серйозних.

Сучасний кваліфікований робітник має бути всебічно розвинутим, технічно освіченим, культурним; володіти високою професійною майстерністю. Варто погодитися, що застосування технологій забезпечує якість знань, ефективність організації педагогічного процесу, сприяє вдосконаленню самостійної роботи учнів, перетворенню набутих знань на кваліфікаційні вміння та навички, формуванню професійної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників.

Також, якість професійної освіти безпосередньо залежить від педагогічної майстерності викладачів або майстрів виробничого навчання, тобто їхньої здатності реалізувати таку модель педагогічної взаємодії, яка дає змогу випускникам продуктивно працювати з перших місяців професійної кар'єри. Оновлення змісту професійної освіти безпосередньо пов'язане зі стандартизацією цієї освітньої галузі.

Список використаних джерел

1. Гаврилюк О.О. Спрямування освітніх інноваційних процесів на модернізацію професійного навчання / Педагог професійної школи: Методичний посібник (за матеріалами Всеукраїнського науково-методичного семінару «Інноваційні методики у професійній підготовці кваліфікованих робітників (21 вересня 2009 р.)» / За заг. ред. Т.М. Герлянд. – К.: ПТОО АПН України, 2009. – Вип. 1. – С.22-23

2. Інноваційні технології навчання при підготовці кваліфікованих робітників в системі професійно-технічної освіти. / [Текст]: Методичний посібник / За заг. ред Палига О. В., Пригула І. А. – Василівка, 2015. – 21 с.

3. Методика професійного навчання: методичний посібник / І.Є. Сілаєва, С.С. Шевчук, С.О. Заславська. – Донецьк: ІПО ІПП УМО, 2013. – 292 с.

4. Інноваційні методики навчання у професійно-технічній освіті / За ред. І.Козловської. – Л.: Сполом, 2006. – 180 с.